

Talousarvion 2025 laadintaohjeiden hyväksyminen

Khall 21.05.2024 § 140
95/02.02.00/2024

Valmistelija Hallintojohtaja Ari Niskanen, 0400855924, ari.niskanen@vaala.fi

Peruste Vuoden 2025 talousarvion laadinnassa on jatkettava viime vuosien tavoin varovaisuusperiaatteen noudattamista, vaikka vuosikate tulee taloussuunnitelman arvion mukaan olemaan riittävällä tasolla. Huomioitavaa on kuitenkin, että verotulot ja valtionosuudet tulevat tämän hetken arvion mukaan kasvamaan taloussuunnitelmasta noin 1 161 000 euroa (kuntaliiton arvio). Toukokuun ennusteen mukaan Valtionosuudet kasvavat noin 747 000 ja verotulokertymä kasvaa toukokuun ennusteen mukaan noin 414 000 euroa taloussuunnitelmaan verrattuna. Valtionvarainministeriö on arvioinut Vaalan kunnan ensi vuoden valtionosuuksien suuruudeksi 6 147 000 €. Vuoteen 2025 talouteen liittyy epävarmuutta valtionosuuksien määrästä. Valtion hallinnon säästöt kohdistuvat myös valtionosuuksiin. On huomioitavaa, että te-palveluiden siirtyminen työllisyysaluiden ja kuntien vastuulle kasvattaa Vaalan kunnan valtionosuutta. Siirron myötä kulut kuitenkin ylittävät sadoilla tuhansilla euroilla siirtyvät valtionosuudet. Talousarvion ja -suunnitelman lähtökohtina ovat vuoden 2023 tilinpäätös ja vuoden 2024 toteuma. Vaalan kunnan vuoden 2022 tilinpäätös oli ylijäämäinen noin 591 000 euroa. Kumulatiivista ylijäämää on taseessa noin 5,5 miljoonaa euroa.

Kuluvan vuoden tulos on maaliskuun loppuun mennessä noin 265 000 euroa ylijäämäinen. Tuloksessa ei näy osa palkkatuen maksatuksista sekä työllistämishankkeen alkuvuoden ulkopuolista rahoitusta. Tuloksen perusteella kuluvan vuoden talousarviossa pysyminen näyttää mahdolliselta. Talousarviossa tilikauden ylijäämän arviointiin olevan noin 615 000 euroa. Toimintatuotot ovat toteutuneet alkuvuonna 2024 selkeästi talousarviota pienempänä (21,5 %) ja toimintakulut ovat alittaneet 0,5 % prosentilla talousarvion.

Jotta vuoden 2024 toiminnan tulos toteutuisi talousarvion mukaisena, edellyttää se edelleen tiukkaa taloussuunnitelmaa sekä omien toimintatuottojen budjetin mukaista kertymää. Viimeisen verotuloennusteen mukaan meneillään olevan talousarviovuoden verotulot kasvavat noin 729 000 euroa budjetoidusta. Tähän suurin vaikuttava tekijä on kiinteistöverojen kasvu. Henkilöstökulujen kehitys loppuvuodesta on myös merkittävässä asemassa talousarviossa pysymisen kannalta. Maaliskuun tilanteen mukaan henkilöstökulut alittavat tasaisen kertymän 1,3 %. Touko-kesäkuussa palkkoihin tulee 2,7 % yleiskorotus. Tämän lisäksi jaetaan järjestely- ja kehityseriä yhteensä 1,73 prosentin verran. Lähivuosille on luvassa aikaisempia suurempia työehtosopimuksen mukaisia palkankorotuksia. Mahdollisia uusia rekrytointejakin tulee harkita huolellisesti. Eläköityvien työtehtävät tulee arvioida tarkkaan; tilalle rekrytoidaan korvaava työntekijä, tehdään yhteistyötä naapurikuntien kanssa, tehtävä hoidetaan olemassa olevalla henkilöstöllä tai näiden yhdistelmällä. Lyhyisiin, alle kolmen päivän poissaoloihin otetaan sijaisia vain osastojohtajia kuultua.

Tiukkaa talouden seurantaa tulee jatkaa myös vuonna 2024. Tällä hetkellä yksi suurimmista kunnan taloutta rasittavista tekijöistä on edelleen kunnan kiinteistöjen korjausvelka ja joidenkin huonokuntoisten kiinteistöjen suuri tasearvo. Sisäilmahaasteet ja korvaavien tilojen järjestely / remontoiminen tuovat myös taloudellisia kustannuksia.

Maaliskuun tuloksen mukaan kunnan toimintatuotot alittava tasaisen kertymän noin 81 000 eurolla. Toimintakulujen alitus tasaiseen kertymään verrattuna on 67 000 €.

Koska vuoden 2024 talousarviota ei voida käyttää talousarvion laadinnan pohjana, nettoraamia ei aseteta. Jokaista osastoa tullaan tarkastelemaan erikseen ottaen huomioon joko vähenevä tai kasvava palvelutarve. Jokaisen vastualueen tulee laatia talousarvio tarkasti verraten sitä vuoden 2023 tilinpäätökseen ja arvioon vuoden 2024 tuloksesta. Kunnan tulopohjaa on vaikea arvioida, koska valtionosuudet selviävät vuodelle 2024 tämän vuoden syksyllä. Lisäksi ensi vuoden valtionosuuksiin liittyy valtion hallinnon asettamia leikkauspaineita. Osastojen kuluja tarkastellaan kriittisesti. Mahdollinen kulujen nousu täytyy perustua hyvinvoinnin ja / tai elinvoiman nousuun ja sitä kautta tulevaan budjettipaineen helpotukseen. Budjetin nousua voidaan perustella myös lakisääteisten tehtävien hoitamisella. Talousarvioon tulevat hankinnat tulee esitellä johtoryhmälle ja luottamushenkilöille. Hankinnoista pidetään tarvittaessa yleinen infotilaisuus alueen yrityksille. Talousarvion tulee pohjautua uuteen kuntastrategiaan. Tämän hetken talousarvion valmisteluun liittyy paljon epävarmuutta ja talousuhkia, joten tässä vaiheessa vuotta on syytä harkita tarkkaan päätöksiä, joilla vähennetään tulevia toimintatuottoja ja / tai lisätään tulevia kuluja. Johtoryhmä valmistelee alustavan talousarvion kunnanhallituksen 1. käsittelyyn, jossa kunnanhallitus antaa ohjeet talousarvion jatkokäsittelyyn.

Esittelijä	Kunnanjohtaja Kärkkäinen Minna
Päätösesitys	Kunnanhallitus hyväksyy talousarvion suunnitteluohjeet vuodelle 2025
Päätös	Hyväksyttiin